

ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน

เรื่อง การวางระบบท่อก๊าซปิโตรเลียมเหลว และการติดตั้งอุปกรณ์เข้ากับถังเก็บและจ่ายก๊าซ
ในสถานที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว

พ.ศ. ๒๕๕๔

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๓ แห่งประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ
ในการเก็บรักษา การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบ และการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ สำหรับสถานที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว ที่กรมธุรกิจพลังงานรับผิดชอบ
พ.ศ. ๒๕๕๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นกฎหมายที่มี
บทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓
มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจ
ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง การวางระบบท่อก๊าซปิโตรเลียมเหลว
และการติดตั้งอุปกรณ์เข้ากับถังเก็บและจ่ายก๊าซ ในสถานที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ การวางระบบท่อก๊าซปิโตรเลียมเหลว และการติดตั้งอุปกรณ์เข้ากับถังเก็บและจ่ายก๊าซ
ในสถานที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้ท่อเหล็กกล้าชนิดที่ใช้กับก๊าซปิโตรเลียมเหลวโดยเฉพาะและเป็นชนิดไม่มีตะเข็บ
(Seamless Steel Pipe) เช่น ท่อตามมาตรฐาน API 5L หรือเทียบเท่า

ท่อก๊าซปิโตรเลียมเหลวตามวรรคหนึ่ง ที่มีก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นไอก๊าซไหลผ่าน และมีความดันของไอก๊าซไม่เกิน ๐.๔๘ เมกาปาสกาลมาตรหรือเป็นท่อที่วางไว้ภายในอาคารที่มีเฉพาะไอก๊าซ
ผ่านและมีความดันของไอก๊าซไม่เกิน ๐.๑๔ เมกาปาสกาลมาตรจะเป็นท่อทองแดงหรือจะเป็นชนิด
มีตะเข็บก็ได้

(๒) ให้ใช้ท่ออ่อนที่ใช้กับก๊าซปิโตรเลียมเหลวโดยเฉพาะ ในระบบท่อก๊าซปิโตรเลียมเหลว
ได้เฉพาะช่วงที่จำเป็นต้องให้ระบบท่อก๊าซมีการขยับตัวได้เพื่อความปลอดภัยในการติดตั้งเข้ากับเครื่องใช้
ที่เกี่ยวข้องกับก๊าซหรือถังเก็บและจ่ายก๊าซ

(๓) ในกรณีที่ต้องติดตั้งอุปกรณ์ปรับความดัน อุปกรณ์ปรับความดันต้องเป็นชนิดที่ใช้กับ
ก๊าซปิโตรเลียมเหลวโดยเฉพาะ และการติดตั้งอุปกรณ์ปรับความดันติดตั้งให้ใกล้กับถังเก็บและจ่ายก๊าซ
หากมีอุปกรณ์ปรับความดันหลายตัว อุปกรณ์ปรับความดันตัวแรกต้องติดตั้งให้ใกล้กับถังเก็บและจ่ายก๊าซ

(๔) ติดตั้งอุปกรณ์นิรภัยแบบระบายที่ท่อก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่อยู่ระหว่างลิ้นปิดเปิดสองตัวด้วย
ยกเว้นท่อที่มีไอก๊าซไหลผ่าน

(๕) ก่อนการใช้งานต้องทดสอบระบบท่อก๊าซปิโตรเลียมเหลว ด้วยความดันไม่น้อยกว่า ๑.๕ เท่าของความดันใช้งาน โดยรักษาความดันที่ใช้ทดสอบให้คงที่ไว้ไม่น้อยกว่าสามสัปดาห์จนเป็นที่แน่นอนว่าระบบท่อก๊าซปิโตรเลียมเหลวไม่รั่ว โดยผู้ทดสอบและตรวจสอบ จึงจะเริ่มใช้งานได้

ระบบท่อก๊าซปิโตรเลียมเหลวตามวรรคหนึ่ง ต้องจัดให้มีการทดสอบและตรวจสอบทุก ๆ ๕ ปี หลังจากนั้น

(๖) การต่อท่อก๊าซปิโตรเลียมเหลวขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางระบุ (Nominal Diameter) ไม่เกิน ๕๐ มิลลิเมตร ให้ต่อโดยวิธีทำเกลียวหรือวิธีเชื่อมหรือหน้าแปลนก็ได้ ส่วนท่อที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางระบุเกิน ๕๐ มิลลิเมตร ให้ต่อโดยวิธีเชื่อมหรือหน้าแปลนเท่านั้น และต้องจัดให้มีสื่อไฟฟ้าที่รอยต่อดังกล่าว เพื่อให้กระแสไฟฟ้าไหลผ่านได้ตลอด ข้อต่อที่ใช้ต้องเป็นชนิดที่ใช้กับก๊าซปิโตรเลียมเหลวโดยเฉพาะ

(๗) การวางท่อก๊าซปิโตรเลียมเหลวจะวางไว้เหนือพื้นดินหรือฝังไว้ใต้พื้นดินก็ได้ แต่ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(ก) ท่อที่วางไว้เหนือพื้นดิน ต้องเป็นชนิดที่มีขนาดและความหนาชนิดไม่ต่ำกว่ามาตรฐานเบอร์ ๔๐ (Schedule 40) ถ้าต่อโดยวิธีทำเกลียวต้องใช้ท่อชนิดที่มีขนาดและความหนาชนิดไม่ต่ำกว่ามาตรฐานเบอร์ ๘๐ (Schedule 80) แต่ถ้าต่อโดยวิธีเชื่อมหรือหน้าแปลนให้ใช้ท่อชนิดที่มีขนาดและความหนาชนิดไม่ต่ำกว่ามาตรฐานเบอร์ ๔๐ (Schedule 40) ก็ได้ และให้ทาสีรองพื้นกันสนิมไม่น้อยกว่าสองครั้งแล้วทาทับหน้าด้วยสีลดความร้อนไม่น้อยกว่าสองครั้ง และต้องมีการป้องกันมิให้ยานพาหนะหรือสิ่งอื่นมากระทบ

(ข) ท่อที่ฝังไว้ใต้พื้นดิน ต้องเป็นชนิดที่มีขนาดและความหนาชนิดไม่ต่ำกว่ามาตรฐานเบอร์ ๘๐ (Schedule 80) และห้ามต่อท่อโดยวิธีทำเกลียว ต้องทาทับด้วยวัสดุป้องกันการผุกร่อน ไม่น้อยกว่าสองครั้งและไม่ก่อให้เกิดมลพิษ ท่อต้องอยู่ต่ำกว่าผิวดินไม่น้อยกว่า ๗๐ เซนติเมตร และต้องจัดให้มีเครื่องหมายถาวรไว้เหนือพื้นดินแสดงตำแหน่งและแนวของท่อให้เห็นได้ชัดเจน

(๘) ท่อที่วางทะลุผ่านกำแพงคอนกรีตหรือกำแพงอิฐ ต้องวางในปลอกที่ฝังไว้ในกำแพงนั้น และสามารถเอาท่อเข้าออกได้โดยสะดวก

(๙) ติดตั้งลิ้นควบคุมการไหลที่ข้อต่อท่อจ่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวของถังเก็บและจ่ายก๊าซตามขนาดที่เหมาะสมกับขนาดท่อจ่ายก๊าซ

(๑๐) ใช้เครื่องสูบก๊าซปิโตรเลียมเหลวชนิดที่ใช้กับก๊าซปิโตรเลียมเหลวโดยเฉพาะ

(๑๑) ลิ้นปิดเปิดทุกตัว ต้องเป็นชนิดที่ใช้กับก๊าซโดยเฉพาะ ทนแรงดันได้ไม่น้อยกว่า ๒.๗๕ เมกาปาสกาลมาตร และต้องติดตั้งอยู่ ณ ตำแหน่งที่สามารถเข้าไปปิดเปิดได้สะดวก

(๑๒) ท่ออ่อนที่รับแรงดันก๊าซปิโตรเลียมเหลวไม่เกิน ๐.๐๐๗ เมกาปาสกาลมาตร ต้องเป็นชนิดที่ใช้กับก๊าซปิโตรเลียมเหลวโดยเฉพาะ และต้องมีความยาวไม่เกิน ๒.๐๐ เมตร ที่ปลายท่ออ่อนต้องรัดด้วยเข็มขัดรัดท่อแบบโลหะเท่านั้น

ข้อ ๔ กลุ่มอุปกรณ์นิรภัยแบบระบายทุกตัว ต้องมีชื่อหรือตราหรือเครื่องหมายการค้าของผู้ผลิตติดอยู่ และต้องได้รับการทดสอบก่อนการติดตั้งหรือก่อนการใช้งานโดยไม่มีการรื้อซึม และมีแผ่นป้ายที่มีชื่อหรือตราของผู้ทดสอบและตรวจสอบ วันเดือนปีที่ทดสอบกลุ่มอุปกรณ์นิรภัยนั้นผูกติดไว้ และรายละเอียดในการทดสอบด้วย

สิ้นทุกตัว ต้องมีชื่อหรือตราหรือเครื่องหมายการค้าของผู้ผลิตติดอยู่ และต้องได้รับการทดสอบก่อนการใช้งาน และต้องทำการทดสอบตามวาระที่มีการทดสอบและตรวจสอบถึงเก็บและจ่ายก๊าซ

กลุ่มอุปกรณ์นิรภัยแบบระบายตามวาระหนึ่ง ที่ติดตั้งบนถังเก็บและจ่ายก๊าซ ต้องมีการทดสอบและตรวจสอบในคราวต่ออายุประจำปีทุกครั้ง

ข้อ ๕ สถานที่ใช้ก๊าซที่ได้รับความเห็นชอบตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๙) และกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ หรือพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ก่อนประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศนี้ ภายในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย ยกเว้นการทดสอบก่อนการใช้งาน ตามข้อ ๓ (๕) วรรคหนึ่ง และข้อ ๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

วิระพล จิรประดิษฐกุล

อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน